

Hvor går grensa?

Refleksjon om positiv og negativ sosial kontroll

Bakgrunn

I N.K.S. er vi opptatt av kvinners rett til å bestemme over eget liv og ta selvstendige livsvalg. En av framgangsmåtene våre for å styrke og bevisstgjøre kvinner på denne retten, er å rette søkelyset mot sosial kontroll. Noen former for sosial kontroll er uten tvil negative og straffbare, som å jule opp en ungdom som ikke oppfører seg slik foreldrene ønsker.

Andre former sosial kontroll er imidlertid vanskeligere å definere som positiv eller negativ – for vi er jo avhengig av visse normer og regler for å fungere sammen som et samfunn. Foreldre må beskytte barna sine og oppdra dem til å fungere sosialt i fellesskapet gjennom å sette grenser, veilede, heie fram ønsket atferd og slå ned på uønsket atferd – men når blir det for strengt? Når blir kontrollen som utøves så begrensende at den fratår enkeltpersoner retten til å bestemme over eget liv?

Negativ sosial kontroll

forstås som ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med familiens eller gruppens normer.

Mål

Kortene er utviklet for å skape diskusjoner og reflektere rundt sosial kontroll – når den kan være positiv og når den kan være negativ. «Hvor går grensa?» handler ikke om å få poeng, riktig/galt svar, antall kort eller liknende.

Om materialet

Tema

Materialet består av 60 samtalekort med dilemmaer, påstander og faktaopplysninger.

Hvor går grensa?

Refleksjon om positiv og negativ sosial kontroll

Eksempler:

Noen kort inneholder dilemmaer der deltakerne kan reflektere rundt om kontrollen som beskrives er positiv eller negativ.

Det kan være gode argumenter for å tenke at kontrollen er positiv, og gode grunner for å vurdere kontrollen som negativ.

På noen av kortene står det skrevet påstander om sosial kontroll som deltakerne kan reflektere rundt.

Det kan være gode grunner både for å si seg enig og uenig i påstandene.

Noen av kortene inneholder faktaopplysninger knyttet til sosial kontroll.

Deltakerne kan reflektere rundt sammenhengen mellom faktaopplysningene og fenomenet sosial kontroll.

Hvor går grensa?

Refleksjon om positiv og negativ sosial kontroll

Anbefalt forberedelse

Les gjennom avsnittene om sosial kontroll i introduksjonen. Minn deg selv på at forskjellige kulturelle idealer, forventninger og regler har sin logikk, sin sammenheng og sin forklaring selv om du ikke alltid kan forstå hva det er, eller er enig. Vær åpen for løsninger du selv ikke ville valgt, og opptre respektfullt og undrende framfor dømmende. Før dere begynner er det også greit å vite litt om barns rettigheter.

Den seksuelle lavalderen er 16 år i Norge. Det betyr at personer over 16 år ikke kan ha sex med barn under 16 år. Det er ikke forbudt for barn under 16 år som er omtrent like gamle og utviklet omtrent lik (f.eks. to 14-åringere) å ha sex med hverandre hvis begge vil.

Den kriminelle lavalderen er 15 år i Norge. Det betyr at barn som er 15 år og eldre kan bli dømt for kriminelle handlinger på lik linje som voksne. Barn som gjør kriminelle handlinger før de er fylt 15 år blir vanligvis fulgt opp av barnevernet.

Barns rett til religionsfrihet gjelder fra de er 15 år. Da kan de selv bestemme om de vil melde seg inn eller ut av et religiøst samfunn. Allerede fra de er 12 år har de rett til å bli hørt.

Hvor går grensa?

Refleksjon om positiv og negativ sosial kontroll

Forslag til hvordan materialet kan brukes

«Hvor går grensa?»-kortene er fleksible og kan brukes på mange ulike måter. Materialet fungerer godt i grupper der kvinner med ulike landbakgrunn – også kvinner fra Norge – er samlet. Hvis språknivået er for vanskelig, hjelper dere hverandre med å forstå innholdet. Bytt kort eller finn egne eksempler hvis ordene gjør at dere står fast. Snakk gjerne om sosial kontroll, behovet for grensetting og regulering av atferd, og reflekter rundt når kontrollen kan bli for begrensende.

Materialet kan brukes når dere har sosial kontroll som tema på en eller flere Språkvenn-samlinger. Utover dette kan dere også bruke kortene på

- stand
- åpne møter om sosial kontroll
- medlemsmøter med tema sosial kontroll

Ta kontakt med sekretariatet hvis dere ønsker at en ekstern fagperson eller en med selvopplevde erfaringer med negativ sosial kontroll holder innlegg, og dere trenger tips til hvem å invitere. Ansatte i N.K.S.-sekretariatet kan også gjerne inviteres til å holde innlegg. Etter en innledning kan kortene brukes til å reflektere rundt tematikken – enten to og to, i smågrupper eller samlet i stor gruppe.

Spesielt for dette materialet

Rekruttering til «Motherhood – mor i nytt land»

Når dere bruker kortene i fora der innvandrerkvinner som oppdrar barn i Norge er samlet, kan dere bruke anledningen til å fortelle om «Motherhood – mor i nytt land» som nettopp blant annet handler om grensetting (se eget kapittel om dette i delen om trygt foreldreskap), og høre om det er interesse for å starte opp Motherhood-gruppe hos dere.